

Beszámoló
a Magyar Országos Levéltár
2009. évi tevékenységéről

TARTALOM

A) VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	2
B) MŰKÖDÉSI FELTÉTELEK	4
I. A költségvetés	4
II. A levéltár szervezete, a működés személyi feltételei	4
III. Műszaki és informatikai fejlesztés, épület-karbantartás	5
C) SZAKMAI MUNKA	6
I. Illetékességi gyűjtőterületi tevékenység	6
II. Állománygyarapítás	8
III. Állományvédelem	10
1. Általános tevékenység	10
2. Állományellenőrzés	11
3. Biztonsági másolatok készítése (mikrofilmezés, digitalizálás)	11
4. Restaurálás	12
5. Kötetzeti segédletkészítés	12
6. Fertőtlenítés	12
IV. Rendezés	12
V. Selejtezés	13
VI. Segédletkészítés	14
VII. Kutató- és ügyfélszolgálat	17
Kutatószolgálat	17
Ügyfélszolgálat	20
VIII. Kiadványkészítés	20
IX. Közművelődés és tudományos közélet	22
X. Könyvtár	24
XI. Nemzetközi kapcsolatok	24
XII. Képzés és továbbképzés	25
XIII. Vezetés, ügyvitel	25

A) VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A Magyar Országos Levéltár (MOL) 2009 folyamán a jóváhagyott éves munkatervének megfelelően végezte munkáját. A levéltár 2009. július 1-jén új Alapító Okiratot kapott, de erről csak a törzskönyvi nyilvántartásba vétel után, novemberben értesült. Emiatt új SZMSZ nem, csak a korábbi módosítása készült el. A levéltárfenntartó által végzett gazdálkodási vizsgálatokhoz biztosítottuk a szükséges információkat. Az intézmény működésére 2009 szeptemberétől jelentős hatást gyakorolt az intézményvezető személyében majd csak 2010-től várható változás.

Közel teljes körűen megtörtént a maradandó értékű levéltári anyag tervezett átvétele az illetékességi körbe tartozó szervektől. Az állománygyarapodás volumene így (a rendkívüli iratátvételeket leszámítva) jelentősen meghaladta a korábbi éveket, és ezzel az intézményben őrzött levéltári anyag mennyisége megközelítette a 80 irat-folyókilométert, azaz 14 év alatt évente átlagosan több mint 1000 iratfolyóméterrel gyarapodtunk, ami előre vetíti a szabad raktárkapacitás közeljövőbeni kimerülését.

A Kopint-Datorg Zrt-vel és Budapest Főváros Levéltárával létrehozott konzorciumban megkezdtük az „elektronikus levéltár” EU-projekt megvalósítását. Előrehaladt a levéltári anyag feldolgozása, segédlettel történő ellátása. Kiemelkedő eredményt értünk el – elsődlegesen a Nemzeti Kulturális Alap (NKA) pályázati támogatásával, a Magyar Távirati Iroda (MTI) finanszírozásával és a fenntartó céltámogatásával – a levéltári anyag digitalizálásában, a középkori oklevelek gyűjteménye, a térképtár, az urbáriumok és összeírások (U et C), valamint az MTI nyomtatott hírei feldolgozásában és a levéltári kiadványok internetes közreadásában. A bécsi/Sankt Pölten-i székhelyű közép-európai *Monasterium/Icarus* programban, amelynek igazgatótanácsában és projektvezetésében is jelen vagyunk, a középkori okleveles gyűjtemény jelentős elismerésre talált. Továbbra is sikeresek a 2008-ban bevezetett új típusú közművelődési rendezvényeink, az ún. levéltári éjszakák, amelyek megnyitották a központi épület kapuit az érdeklődők előtt. 2009. január 22-én ünnepélyes keretek között indítottuk útjára a levéltár új honlapját, amelynek tartalmi bővítése és funkcionális fejlesztése folyamatos volt, arra kiemelt feladatként tekintettünk.

Az intézmény gazdálkodása a nehézségek ellenére folyamatos volt, likviditási zavar nem fordult elő. A megtakarított személyi költségek átcsoportosításával fedeztük a megnövekedett dologi kiadásokat, ugyanakkor biztosítottuk az év közben fellépő személyi többletkiadásokat: új vezetői pótlékokat, nyelvpótlékokat, tudományos pótlékokat, illetve a Kollektív Szerződésben meghatározott utazásköltség-hozzájárulást, étkezési támogatást, eseti pótlékokat, esetenkénti szociális segélyeket.

Alapos mérlegelést követően már 2008-tól a téli hónapokban visszatértünk a kutatótermek teljes nyitva tartásához, továbbá óbudai részlegünkben heti egy napon elolt nyitva tartást vezettünk be, ezek az intézkedések kedvező fogadtatásra találtak a kutatóknál, így 2009-ben is megtartottuk ezt a szolgáltatásbővítést.

Gazdálkodásunkban fontos szerepet kaptak a reprográfiai műhely által külföldi megrendelésre végzett munkák bevételei, illetve az NKA-tól és az OKM-től elnyert pályázati támogatások.

Az intézmény működésének komoly, akut gondját – miként ezt az előző években is szóról szóra hasonló módon rögzítettük – az jelentette, hogy az intézmény által használt (részben műemléki) épületek megfelelő tervszerű karbantartására, mindinkább elháríthatatlan felújítására, állományvédelmi szempontú korszerűsítésére változatlanul nem volt pénzügyi fedezet. Ezzel a ténnyel az intézményfenntartónak mielőbb számolnia kell a tervezés, programmeghatározás szintjén, még akkor is, ha láthatóan a költségvetés helyzete

jelen pillanatban semmiféle mozgásteret nem enged. Növekvően súlyos terhet jelent, hogy a Hess András tér/Szentháromság téren fekvő II. számú épületben a Magyar Kultúra Alapítvánnyal (MKA) fennálló társbérleti viszony csupán szolgalmi jog keretében biztosítja a levéltár helyiségeinek a megközelítését. Az önálló intézményi bejárat kialakítása halaszthatatlan feladat volna. Ez a levéltárfenntartó minisztérium különtámogatása nélkül elképzelhetetlen. Az év végén az is bizonyossá vált, hogy a MKA olyan mértékű tartozást halmozott fel a közüzemi (fűtési) díjakból, hogy a szolgáltató a fogyasztásból kirekesztést fontolgatta, veszélyeztetve ezzel a MOL működését is (2010. márciusban a kizárás megtörtént!).

Az intézmény szakmai tevékenységét jellemző mutatókból az éves munkaterv összefüggéseiben a következő témacsoportok emelhetők ki:

- Az „elektronikus levéltár” EU-projekt előkészítésével összefüggő feladatok, majd a projekt beindítása
- Az 1990 előtt keletkezett kormányzati és törvénykezési iratok átvétele,
- Az e-Archívum rendszer korrekciója, adatainak felülvizsgálata és kiegészítése,
- A digitalizált levéltári anyag online szolgáltatásának (Digitarchiv) bővítése,
- Az év elején átadott intézményi honlappal kapcsolatos tapasztalatok leszűrése, a honlap folyamatos bővítése
- A Diplomatikai Levéltár és a Térképtár anyagának digitalizálása,
- Tervfeladaton kívül az MTI Könyvomas híreinek digitalizálása és szolgáltatása,
- Levéltári segédletek, hagyományos forrásgyűjtemények és a szakmai folyóiratok (Levéltári Közlemények, Turul, Levéltári Szemle, ArchivNet) összeállítása, kiadása,
- A megújított levéltári közművelődési tevékenység fenntartása: részvétel a Kulturális Örökség Napjai programjában, a múzeumi majálison és a levéltári „nyitott” napok megrendezése.

Az OKM támogatása segítségével folyamatosan és zavarmentesen üzemeltettük a Családi Emlékezet Programot (csaladfa.emlekezet.hu). A regisztrált felhasználók száma az év végén 42 579 fő; 324 330 személy, 341 407 kapcsolat, 10 381 dokumentum van az adatbázisban. A felhasználók a program fejlesztéséhez ötleteiket beszélik meg a fórumon.

* * *

A levéltárfenntartó minisztérium vezetőivel érdemi kapcsolat nem volt, a Közgyűjteményi Főosztály illetékes képviselőivel jól együttműködtünk.

Az intézmény biztonsága jó, az együttműködés a Kulturális Örökségvédelmi Kht. képviselőivel zavartalan volt.

Részt vettünk az Országos Közgyűjtemények Szövetsége munkájában. A szervezet elnökségében a főigazgató képviselte a MOL-t (annak elnöke volt).

Az érdekképviselőket ellátó reprezentatív szakszervezeti csoporttal és a Közalkalmazotti Tanáccsal az intézmény vezetése lehetőségeihez mérten minden előírt témában konzultált és elvégezte a szükséges egyeztetéseket.

A MOL szakmai elismerését, a Pro Archivo Regni-díjat dr. Kisasszony Éva főlevéltáros kapta. A kimagasló tudományos tevékenység elismerésére alapított Ember Győző Díjat – miután az arra jogosultságot 10 helyett 20 MOL-beli szakmai évben határozta meg a díjat alapító – személyi javaslat híján nem ítélték oda senkinek. 19 munkatársunk munkáját a főigazgató főtanácsosi (1), tanácsosi (6), főmunkatársi (1), illetve munkatársi (11) címmel ismerte el.

Dr. Körmendy Lajos főosztályvezetőnek szakmai munkája elismeréseként augusztus 20-án Széchényi Ferenc Díjat adományozott dr. Hiller István oktatási és kulturális miniszter.

B) MŰKÖDÉSI FELTÉTELEK

I. A költségvetés

A költségvetés eredeti és módosított előirányzata a beszámoló évében csekély mértékben meghaladta az előző évit. Az előirányzat 1 083 551e forintot tett ki, amihez az előző évi jóváhagyott pénzmaradvány, a működési bevétel és az átvett pénzeszközök társultak. Ily módon az előirányzat 1 340 526e forintra módosult. A tényleges teljesítés 1 129 292e forint volt. Intézményi felújításra és beruházásra az eredeti összeghez (10 300e Ft) képest megemelt keret (50 793e Ft) állt rendelkezésre, ebből a teljesítés 54 995e forint volt. A megtakarításból és a pályázati támogatásból fedeztük az immateriális javak, számítástechnikai és ügyvitel-technikai eszközök, restauráló- és reprográfiai gépek, bútorok és egyéb biztonságtechnikai gépek beszerzését.

A közalkalmazotti továbbképzést igen visszafogottan folytattuk, gyakorlatilag csak kislétszámú nyelvoktatás történt. Gondoskodtunk az OKM Levéltári Szakfelügyelet, az OKM Kutatási Kuratórium, az OKM Levéltári Kollégium működtetéséről.

2009-ben 22 NKA-pályázatunk nyert, összesen 75 331 821 Ft értékben (2008: 18 pályázatra 46 548e Ft; 2007: 23 pályázatra 107 119 350 Ft). Emellett egy OKM-pályázatunk volt – a veszélyeztetett levéltári anyag megmentésére irányuló pályázat –, illetve ötször kapott az intézmény OKM-támogatást (nem pályázati keretek között). Az OKM-től a hat témára összesen 58 433 000 Ft-ot kapott a levéltár.

A beszámoló évében a Gazdasági Hivatal vezetője és a munkatársai a nehéz gazdasági viszonyok között is felelősségtudattal, magas színvonalon végezték a munkájukat. A belső ellenőri tevékenységet megbízási szerződés keretében külső vállalkozó látta el.

II. A levéltár szervezete, a működés személyi feltételei

Az oktatási és kulturális miniszter 2008 decemberében az intézményvezetői megbízásra kiírandó pályázat eredményes lezárultáig, legfeljebb 2009. december 31-ig ismételten megbízta prof. dr. Gecsényi Lajost a főigazgatói teendők ellátásával. 2009. szeptember 1-jén jelent meg a pályázati felhívás, a miniszter döntése november 10-én vált nyilvánossá: a hat pályázó közül Reisz T. Csaba addigi általános főigazgató-helyettest bízta meg 2010. január 1.-2014. december 31. közötti időszakra. A döntés szakmán belül, de nem szakmai érvekkel alátámasztott politikai hullámokat gerjesztett, de a főigazgatói pályázatok közül a négy érdemi pályázat nyilvánosságra hozatala a kritikai hangok elértéktelenedését eredményezték.

2009. április 1-jei hatállyal a MOL Szervezeti és Működési Szabályzatában jelentős változást hozott, hogy a Gazdasági Hivataltól az intézmény üzemeltetési feladatait az újonnan létrehozott XIII. Biztonsági és üzemeltetési főosztály vette át; az elektronikus iratokkal és az e-Levéltár projekttel kapcsolatos teendők ellátására pedig a XVI. Elektronikus iratok főosztálya szervezeti egységet hoztak létre.

Dr. Mandur Ferencné gazdasági igazgató 2008. november 1-jétől nyugállományba vonulását megelőző felmentési idejét töltötte, a gazdasági igazgatói állás betöltéséig a pénzügyi főosztályvezető, Latinovics Jánosné megbízott gazdasági igazgatóként irányította és vezette a Gazdasági Hivatalt. 2009. június 1-jétől a MOL új gazdasági igazgatója Lőrincz Ágnes lett.

Megbízásának lejártát követően, pályázat útján ismét dr. Szabó Csaba lett a MOL főigazgató-helyettese, 2009. április 1-jétől.

A szakmai munka irányításában és ellenőrzésében jelentősen érezte hatását, hogy 2009 folyamán is számos szervezeti egységben történt vezetőváltás. Sikeres pályázatot követően 2014. július 31-ig terjedő, 5 év határozott időtartamra kapott főosztályvezetői megbízást dr. Németh István (I. főosztály), dr. Majtényi György (VI. főosztály), dr. Mikó Zsuzsanna (VII. főosztály) és dr. Körmendy Lajos (X. főosztály). A főosztályvezetői pályázat eredménytelenségére tekintettel, határozatlan időre, visszavonásig főosztályvezetői megbízást kapott Bertók Lajos (II. főosztály) és Paulik Ágnes (V. főosztály). A IX. főosztályon a GYES-en lévő Kovács Zsuzsanna helyettesítését vezetői feladatkörében június 30-ig Trostovszky Gabriella, kutatószolgálati feladatkörében Dékány Szilveszter és Kalmár János megosztva látta el. Trostovszky Gabriella július 1-jén megbízott főosztályvezetőként átvette az osztály vezetését. A X. főosztály irányítását előbb dr. Reisz T. Csaba főigazgató-helyettes végezte, majd március 1-jével megbízással, augusztus 1-jével kinevezéssel dr. Körmendy Lajos lett a főosztályvezető. A lezajlott változások során összegyűlt tapasztalatok ismételten és nyomatékosan jelezték, hogy az intézmény személyi állományának átalakulása a vezetői utánpótlás esetében alapos előkészítő munkát igényel.

Tervezett állományi létszámunk az előző évvel azonos, 262 fő volt, tartósan betöltetlen 8 álláshely volt. A személyzeti politikában és a távozó munkaerők pótlásában jelentős, megoldhatatlan nehézséget jelent(ett) a 2009. júliusi kormányhatározat, amely gyakorlatilag teljes létszámstoppot határozott meg (1127/2009. /VII. 29./ Korm. határozat). Az év folyamán 23 fővel létesítettünk közalkalmazotti jogviszonyt és 34 fő munkaviszonya szűnt vagy szűnik meg (2010-re áthúzódóan 2 fő, 3 fő próbaidő alatt, 17 fő nyugállományba vonult, 9 fő közös megegyezéssel, 3 fő áthelyezéssel távozott, 2 fő szerződése lejárt).

Az év folyamán előírt illetményemeléseket végrehajtottuk, biztosítottuk az újonnan felmerülő (nyelv- és tudományos) pótlékgigények kifizetését. (összes pótlék 2009: 70 287e Ft, 2008: 76 365e Ft). Ezzel, illetve a keresetkiegészítéssel (27 523e Ft) és a jutalmakkal (12 847e Ft) együtt az egy főre jutó átlagkereset 176 779 Ft/hó-ra csökkent (2008: 192 893/hó; 2007: 182 723 Ft/hó; 2006: 179 400 Ft/hó; 2005: 184 300 Ft/hó; 2004: 171 100 Ft) , ez 8,36%-al kevesebb az előző évhez képest. (2008-ban 5,56 %-os növekedés volt). Ez azt is jelenti, hogy az idősebb, magasabb jövedelmű munkatársak aránya csökkent.

Munkatársaink jelentős részének alapilletménye meghaladja az érvényes bértáblában meghatározott garantált összeget, ám újonnan belépő munkatársaink esetében ezt már mind kevésbé tudjuk megtenni. 2009-ban több alkalommal fizettünk dolgozóinknak kiemelt teljesítményhez (pl. digitalizálás) kötött jutalmat. A 2009. évi pótlékalap 20 000 Ft/hó/fő volt. Vezetői pótlékot 27 fő, címpótlékot 72 (2008: 54; 2007: 59; 2006: 66) fő, tudományos pótlékot 82 (2008: 88; 2007: 90; 2006: 91) fő, nyelvpótlékot 61 (2008: 63; 2007: 51; 2006: 64) fő, egészségkockázati pótlékot 159 (2008: 168; 2007: 156; 2006: 166) fő, egyéb feltételtől függő (3 pénzkezelési, 6 műszak) pótlékot 9 fő kapott. A bérmegtakarítást folyamatosan a dologi kiadások fedezésére csoportosítottuk át.

Személyhez kapcsolódó költségtérítésként, adómentes juttatásként a törvényben előírt útiköltség-térítést, 13 219e Ft étkezési támogatást, 12 000 Ft/gyermek beiskolázási támogatást, valamint születési és temetési segélyt tudunk biztosítani.

III. Műszaki és informatikai fejlesztés, épület-karbantartás

Ebben az évben vásároltunk 1 tárolószervert, 27 számítógépet, két notebookot, két szkennert, két nyomtatót és egy külön monitort. Ebből 17 számítógép NKA-pályázat alapján a kutatótermeké. Három számítógépet és a két notebookot az e-Levéltár keretéből szereztük

be. Az új beszerzések ellenére is növekedett a munkaállomások átlagos életkora 5,3-ról 5,7 évre. A hardver- és szoftverbeszerzések (liszenszek), az informatikai szolgáltatások, a szükséges kellékek és szervizelések összesen 25 885e Ft-ot tettek ki.

A régebbi 54 TB tárolókapacitásunkból 24 TB volt szabad, ehhez még 2009-ben további 10 TB-ot vásároltunk, összesen 23 TB szabad kapacitással rendelkezünk 2009 végére.

2009 végére 175 munkatársunk rendelkezik átlagosan 5,7 éves asztali vagy hordozható számítógéppel, összesen 238 számítógép van a levéltárban, ebből 19 használaton kívül (javításra, selejtezésre várt), 8 gépet már korábban selejtezésre előkészítettek. A működőképes 211 gép közül csak 5 nincs a levéltári hálózatba kötve. A levéltár 21 notebookkal rendelkezik (1 vár selejtezésre), az utóbbi időben – kérésükre – több vezető számára is ilyen informatikai eszközt vásárolt az intézmény az asztali gép helyett. Szerver vagy kiszolgálónak használt PC 26 van a levéltárban, ebből 15 tároló.

A reprográfiai műhely számára a mikrofilmfelvevő berendezések zavartalan működéséhez alkatrészeket, filmnyersanyagot és vegyszereket vásároltunk összesen 5 817 000 forint értékben.

A szükséges mértékben gondoskodtunk a fax- és másológépek, berendezési tárgyak javításáról és pótlásáról.

C) SZAKMAI MUNKA

(A részletes adatokat a szervezeti egységek beszámolóí tartalmazák.)

- I. Központi és regionális kormányiszervek (1526-1867) főosztálya
- II. Polgári kori kormányiszervek főosztálya (1867-1944)
- III. Családi iratok és gyűjtemények főosztálya
- IV. Gazdasági szervek főosztálya
- V. Politikai kormányiszervek (1945-) és MDP-MSZMP-iratok főosztálya
- VI. Gazdasági kormányiszervek főosztálya (1945-)
- VII. Kormányzati gyűjtőterületi főosztály
- VIII. Reprográfiai főosztály
- IX. Kutatószolgálati és tájékoztatási főosztály
- X. Állományvédelmi főosztály
- XI. Könyvtár
- XII. Gazdasági hivatal
- XIII. Biztonsági és üzemeltetési főosztály
- XIV. Főigazgatói Titkárság
- XV. Informatikai főosztály
- XVI. Elektronikus iratok főosztálya

I. Illetékességi gyűjtőterületi tevékenység

2004 óta a kormányzati iratokat őrző (V. és VI.) osztályok korábbi gyűjtőterületi feladatait (iratkezelés és -selejtezés ellenőrzése, iratkezelési szabályzatok, irattári tervek véleményezése és jóváhagyása, szervnyilvántartások vezetése) a kizárólag erre a célra létrehozott önálló szervezeti egység, a VII. főosztály végzi. A IV. főosztály továbbra is önállóan látja el az illetékességi gyűjtőterületi munkát.

A VII. főosztály a munkatervnek megfelelően 2009-ben továbbra is kiemelt figyelmet fordított a központi közigazgatási és igazságügyi szerveknél őrzött 1990 előtti iratanyagok átvételére. Megtörtént az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium, az Egészségügyi Minisztérium, a Magyar Televízió, a Külügyminisztérium, a Legfelsőbb Bíróság tervben szereplő iratanyagának átvétele. A Miniszterelnöki Hivatal átadta Antall József miniszterelnök 1990-1993 évkörű iratait. Továbbra is kiemelt figyelmet kapott a Belügyminisztérium 1990 előtti iratainak átvétele.

2009-ben az Országos Rendőr-főkapitányság átadta a megszűnt Határőrség Országos Parancsnokságának 1991–2005 évkörű iratanyagát, az Országos Választási Iroda a 2008. évi időközi helyi önkormányzati választások iratait, valamint a 2009. évi EP-választások jegyzőkönyveit.

2009-ben is külön feladatot jelentett az egységes iratkezelési szabályzatok elbírálása során az önkormányzati levéltárakkal és az Önkormányzati Minisztérium Kormányzati Iratkezelési Felügyelettel való együttműködés.

A VII. főosztály munkatársai továbbra is segítették az elektronikus levéltár számára a központi államigazgatási szerveknél keletkezett elektronikus iratok felmérését.

A főosztály munkatársai az iratkezelés ellenőrzése keretében terv szerint 81 szervet (88 alkalom), terven felül 64 szervet (102 alkalom) ellenőriztek. A tapasztalat azt mutatja, hogy a minisztériumok esetében több alkalomra volt szükség az iratkezelés-ellenőrzések teljes körű lebonyolítására, az ellenőrzésről minden szerv esetében jegyzőkönyv készült, a tapasztalatokat a szerv számára levélben foglalták össze. Terv szerint ellenőrizték többek között az Egészségügyi Minisztérium, a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium, a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium, az Oktatási és Kulturális Minisztérium, a Pénzügyminisztérium, a Szociális és Munkaügyi Minisztérium, a Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnoksága, a Legfőbb Ügyészség, Legfelsőbb Bíróság, Országgyűlési Biztosok Hivatala iratkezelését. Az iratkezelés ellenőrzése során 307 ügyiratot intéztek el.

Terven felül – főként a szervezeti változásokhoz kapcsolódóan, iratátadás előkészítése vagy egyes részterületek, így a maradandó érték vizsgálata, az iratanyag felmérése, iratkezelési szabályzatok előkészítése, a selejtezés ellenőrzése céljából – a főosztály által felkeresett szervek között volt: Központi Statisztikai Hivatal, Országos Egészségbiztosítási Pénztár, Oktatási Hivatal, Országos Rendőr-főkapitányság, IRM Rendvédelmi Szervek Védelmi Szolgálat, Nemzeti Közlekedési Hatóság, Magyarországi Németek Országos Önkormányzata, Igazságügyi Szakértői és Kutató Intézet, Ludwig Múzeum, Állami Számvevőszék.

A VII. főosztály iratkezelési szabályzatok és irattári tervek elbírálásával kapcsolatban 176 aktát intézett el. 2009-ben továbbra is önálló feladatot jelentett az egységes iratkezelési szabályzatokkal kapcsolatos egyeztetések lefolytatása. Az egyedi iratkezelési szabályzatok módosítása esetén az elektronikus iratkezeléssel kapcsolatos szabályozás kapott kiemelt figyelmet.

A főosztály 399 ügyiraton 2262 selejtezési jegyzőkönyvet bírált el. Jelentős időráfordítást igényelt, hogy a szervek szabályosan készítsék el az iratsejtezési jegyzőkönyveket és iratsejtezési jegyzékeket. Jelentős számban került sor az iratsejtezések helyszíni ellenőrzésére.

Továbbra is alapfeladat volt a szervnyilvántartás adatainak pontosítása. A főosztály munkatársai feldolgozták a referenciájukba tartozó közlönyöket és a jogszabályi változásokból származó szervezeti és hatáskör-módosításokat a szervnyilvántartó programban átvezették. Ezen tevékenység keretében tovább folytatódott a szervek szervezeti és működési szabályzatainak, alapító okiratainak bekérése, az új szervek esetében a kapcsolatfelvétel kezdeményezése, szakmai segítségnyújtás az iratkezelési szabályzatok, selejtezési jegyzőkönyvek elbírálásához. Nagy számban igényeltek a szervek az iratkezeléshez szükséges mintajegyzőkönyveket és terveket.

A IV. főosztály folyamatosan tartotta a kapcsolatot az állami vagy tartós állami tulajdonú részesedéssel működő vállalatokkal, valamint a jogszabály által a MOL illetékességébe sorolt Magyar Nemzeti Bankkal. Kisebb mértékben, de még akadtak feladatai a végelszámolt/felszámolt, illetve privatizált vállalatokkal kapcsolatban is. A főosztály 31 szer-

vet (többek között Magyar Telekom, Diósgyőri Gépgyár, Paksi Atomerőmű Zrt., Magyar Villamos Művek Zrt., Magyar Posta Zrt., Állami Autópálya-kezelő Zrt.) ellenőrzött, 19 iratkezelési szabályzatot véleményezett, 68 selejtezési jegyzőkönyvet bírált el.

Az intézményi illetékességi gyűjtőterületi munka mutatói, 2006–2009

Tevékenység	2006		2007		2008		2009	
	IV.	VII.	IV.	VII.	IV.	VII.	IV.	VII.
	fő/osztályok együtt							
Ellenőrzött szerv	39	125	41	149	26	112	31	145
	164		190		138		176	
Ellenőrzési alkalom	94	138	95	192	49	133	52	190
	232		287		182		242	
iratkezelési szabályzatok, irat-tári tervek véleményezése	10	128	11	441	5	246	19	176
	138		452		251		437	
selejtezési jegyzőkönyvek felülvizsgálata	65	378	82	343	74	749	68	2262
	443		425		823		2330	

II. Állománygyarapítás

Az illetékességi körben történő iratátvétel a tárgyév folyamán a tervben előirányzottak szerint történt, de jelentős mennyiségű, 379,815 ifm terven felüli beszállításra is sort került.

Jelentős eredmény, hogy az Oktatási és Kulturális Minisztérium nagyrészt feldolgozta az őrizetében lévő jogelődai iratanyagát, így ezek is átvételre kerülhettek. Fő célunk 2009-ben is az iratképzőknél még kint lévő, 1990 előtt keletkezett kormányzati és törvénykezési iratanyag, illetve a Központi Statisztikai Hivatal levéltári anyagának az átvétele volt. A tervezett, de meg nem valósult iratátvétel (26,40 ifm) oka a Környezetvédelmi és Vízügyi Levéltárral való illetékességi vita, illetőleg az átadás költségei körüli nézeteltérés volt. Intézményünk az iratbeszállítások során több 1990 utáni maradandó értékű iratanyaggal is gazdagodott, melyben kiemelendők a törvények eredeti példányai. Mikrofilmtárunk számára jelentős gyarapodást jelentettek egyrészt a saját anyagainkról készült majdnem egymillió felvétel, másrészt pedig a szlovákiai közgyűjteményektől kapott mikrofilmek. Összességében a különböző jogcímenek átvett irategyüttesek mennyisége az előző két évhez képest csökkent, megegyezik viszont a 2005–2006. évi mennyiséggel: a levéltár állománya **934,929** (2008: 3569,174; 2007: 2075,95; 2006: 879,93; 2005: 1090,11) iratfolyóképpel gyarapodott.

Főosztály	MOL állományon kívülről/re		Osztályok között	
	Gyarapodás	Fogyás	Gyarapodás	Fogyás
I.	(2008: 0,142) 3,136		(2008: 0,05 ←II.) 1,44 ←III.	
II.	(2008: 2,70) 7,87	(2008: 3,32)	(2008: -) 0,57 ←III.	(2008: 0,05 →I. 2008: 0,53 →III. 14,50 →IV.)
III.	(2008: 13,562 + 14 491 db) 10,313 + 534 db	(2008: 0,05) -	(2008: 0,53 ←II.) -	1,44 →III. 0,57 →III.
IV.	(2008: 378,29) 124,76 + 31 db	(2008: 39,83) 30,52	(2008: 14,50 ←II. 0,05 ←VI.) 0,41 ←VI.	(2008: 0,48 →VI. 2,33 →VI. 0,24 →VI.) 0,6 →VI.
V.	(2008: 209,80) 584,98 + 12 db	-	-	(2008: 1,1 →VI.) -
VI.	(2008: 2920,62) 234,39	-	(2008: 0,48 ←IV. 2,33 ←IV. 0,24 ←IV. 1,1 ←V.) 0,6 ←IV.	(2008: 0,05 →IV.) - 0,41 →IV.

Gyarapodás	(2008: 3569,174) 934,929	(2008: 19,28) 3,02	(2008: 19,28) 3,02
------------	-----------------------------	-----------------------	-----------------------

- a) Az I. főosztály illetékességéből vette át az Országgyűlés Hivatalától az 1992–1997. évi törvények hiteles példányait (3,12 ifm). Vásárlások során 7 db XVIII–XIX. századi irattal gyarapodott a főosztály (0,016 ifm). A III. főosztálytól átvett 1,44 ifm nélkül az összegyarapodás 3,136 ifm.
- b) A II. főosztály összesen 8,445 ifm iratanyaggal gyarapodott. Ebből a legnagyobb mennyiség a MOL 1993. évi, 4,58 ifm terjedelmű iratanyaga volt. A Belügyminisztérium (Elnöki iratok, 1894–1949), az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium (Elnöki iratok, 1871–1948), valamint a Legfelsőbb Bíróság (Magyar Királyi Kúria Elnöki iratok, 1939–1945) által átadott iratokon kívül vásárlás révén is gyarapodott a főosztály, a Válás- és Közoktatásügyi Minisztérium (VKM) Levéltárából valaha kikerült Elnöki, illetve Alapítványi iratsorozatokba tartozó iratokkal (1886–1906). A III. főosztálytól a VKM levéltárába tartozó iratok (Terezianum Magyar Királyi Kormánybiztosa, 1876–1938) átvételével a főosztály 0,57 ifm-rel gyarapodott.
- c) A III. főosztály összesen 10,313 ifm-mel és 196 db fényképpel, 318 pecsétmásolattal, 12 db térképpel és 3 db középkori oklevéllel (1488., 1492., 1519. évekből) gyarapodott. Kiemelendő Spira György történész irathagyatéka (1935–2007). A szervezeti egység megőrzésébe került több, XVII–XX. században kiállított címereslevél is. Az Országgyűlés Hivatalától Zétényi Zsolt országgyűlési képviselő iratai, 1990–1994 a személyi hagyatékot gyarapította.
- d) A IV. főosztály összesen összesen 124,76 ifm terjedelmű anyagot vett át különböző szervektől és iratórzóktól, köztük: Cukoripari Vállalatok Trösztje/Cukoripari Egyesülés, 1935–1991; Állami Fejlesztési Bank, 1952–1995; Magyar Villamos Művek Tröszt, 1962–2002; Dunai Vasmű, 1949–1998; Tiszai Vegyi Kombinát, 1959–1992; Mineralimpex Magyar Olaj- és Bányatermék Külkereskedelmi Vállalat, 1956–1996; Diósgyőri Gépgyár, 1965–1997; MATÁV Magyar Távközlési Rt., 1990–2001. A VI. főosztálytól összesen 0,41 ifm terjedelmű anyag került át a főosztályra. Ugyanakkor fogytak is keletkezett: 22 igazolóbizottsági fond került át Budapest Főváros Levéltárába: 2,54 ifm, a VI. osztályra pedig 0,60 ifm. Megsemmisítésre került 27,98 ifm anyag, ami szintén fogyatékként jelentkezik. Vásárlás és ajándékozás során 31 db részvényvel, számlócédulával, fényképekkel gazdagodott a főosztály.
- e) Az V. főosztály gyarapodása – a VII. főosztállyal szorosan együttműködve – 16 iratátadó szervtől összesen 584,98 ifm és 12 hangszalag. A gyarapodás jelentős tételei: Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium 22 különböző fondja, az Egészségügyi Minisztérium 23 különböző fondja, Országos Rendőr-főkapitányság Határőrség Országos Parancsnoksága (1985) 1991–2005, Magyar Televízió (1955–1998), Oktatási és Kulturális Minisztérium (1954–1992), Legfőbb Ügyészség (1988–1993), Miniszterelnöki Hivatal (1978–1993), közte Antall József iratai, Külügyminisztérium iratai, közte Nagy Imre miniszterelnök jugoszláv követségen maradt iratai (1945–1956), Legfelsőbb Bíróság (1983–1992), Politikatörténeti Intézet Rákosi Mátyással és Gerő Ernővel készült beszélgetés hangszalagjai.
- f) A VI. főosztály összes gyarapodása 234,39 ifm volt, legnagyobb része külső iratképzőktől származik. A gyarapodás jelentős tételei a Pénzügyminisztérium (1889–2003), valamint a Központi Statisztikai Hivatal (1849–1990) anyaga. Ez utóbbi iratainak átvételét kiemelten kezelte. A szervezeti egység a VII. főosztállyal együttműködve tovább-

ra is a minisztériumoknál őrzött, 1990 előtt keletkezett iratok átvételére helyezte a legnagyobb hangsúlyt. A VI. főosztály illetékességébe tartozó tervezett iratátvételek jelentős hányadát sikerült teljesíteni. Magánszemélytől vásárlás révén gyarapodott a főosztály két Vadásztársaság (Aranyszarvas, 1983–1985 és Egyetértés, 1963–1990) iratanyagával.

Az iratgyarapodás tételes jegyzékét a magyarországi közlevéltárak iratgyarapodásáról készült kiadvány tartalmazza (a levéltár honlapján lesz elérhető).

A MOL-ban őrzött levéltári anyag 2009. december 31-én 80 731,983 ifm (2008: 79 797,054; 2007: 76 227,88; 2006: 74 151,93) iratfolyóméter volt.

Ebben az évben a MOL anyagáról készült mikrofilmekből 965 600 (2008: 537 341; 2007: 194 807; 2006: 749 938; 2005: 1 225 874) felvételt, a külföldi levéltárak anyagából 65 635 felvételt (mikrofilmcsere keretében beérkezett szlovákiai anyakönyvek filmjei), vettek állományba, az egyházi levéltárak anyagáról, valamint egyéb iratanyagról nem került állományba felvétel. A Filmtár 2009. december 31-i állománya: 66 769 299 (2008: 65 738 063; 2007: 64 754 285) felvétel, vagyis az éves gyarapodás **1 031 235 felvétel**.

III. Állományvédelem

1. Általános tevékenység

Az állományvédelmi tevékenység az előző évekhez hasonlóan jó színvonalon folyt, bár a szakmai tevékenység mennyiségét és annak sokszínűségét jelentős mértékben csökkentette, hogy a főosztály élére kiírt vezetői pályázatokra nem jelentkezett senki, és az addigi helyettes sem vállalta tovább az osztály szakmai munkájának irányítását. Ideiglenes jelleggel a főigazgató-helyettes I. irányította a szervezeti egységet, mert csak 2009. március 1-jétől vállalta dr. Körmendy Lajos, hogy a főosztály megbízott vezetője legyen.

A X. Állományvédelmi főosztály az elkerülhetetlen nehézségek (betegségek, nagy számú előre nem tervezhető feladat, munkatársak év közbeni nyugállományba vonulása) ellenére jó színvonalon teljesítette mind az intézményt, mind az egész magyar levéltárügyet érintő feladatait. Bár a tervet számszerűen nem sikerült teljesíteni, arányaiban jelentősebb mennyiséget restauráltak a munkatársak.

Az előző években megkezdett folyamathoz illeszkedve a megelőző állományvédelmi tevékenység különös hangsúlyt kapott az év folyamán is.

A 2009. évi terv szerint a főosztály kiemelt feladata volt az „Intézményi Állományvédelmi Programból adódó munkák elvégzése az intézkedési terv szerint”, ez azonban nem valósulhatott meg, mert nem volt jóváhagyott intézkedési terv. Ennek ellenére a programban leírtak közül több területen sikerült előrelépni. További kiemelt feladatok voltak a terv szerint:

- középkori oklevelek és térképek digitalizálásra történő előkészítése;
- restaurálás a II. és az V. főosztály őrzetében lévő, kiválasztott anyagokból;
- a 2008-ban digitalizált Minisztertanácsi jegyzőkönyvek restaurálása (lapmege erősítés, újrakötés, hitelesítés előkészítése).

Nem szerepelt a tervben, de kiemelt feladat volt az év során a II. és az V. főosztály őrzetében lévő MTI-anyag digitalizálás előtti állományvédelmi felmérése és munkával összefüggő előkészítés (kötetbontás, konzerválás, restaurálás). Közel 3 hónapig szinte az összes munkatársunk ezen az új feladaton dolgozott.

2. Állományellenőrzés

Az éves állományellenőrzés valamennyi szervezeti egységben megtörtént, amely kiterjedt a teljes levéltári állományban elhelyezett őrjegyekre és iratkiemelésekre.

3. Biztonsági másolatok készítése (mikrofilmezés, digitalizálás)

2009-ben a levéltári anyagról továbbra is két módon készítettünk biztonsági másolatokat: a hagyományos mikrofilmezés mellett ugrásszerűen nőtt a tömeges digitális felvételezés mennyisége – ez utóbbit jelentős részben külső vállalkozó végezte. A Bécsi kapu téri épületben őrzött, veszélyeztetett állapotú, értékes levéltári anyag digitális felvételezéséhez az épületben önálló – de a VIII. főosztály szervezeti kereteiben működő – labor jelentősége folyamatosan nő.

Az iratórző osztályok előkészítő tevékenysége a mikrofilmezést és a digitalizálást szolgálta: mikrofilmezésre és digitalizálásra több mint 1 500 000 pagina iratanyagot, 60 000 DL számnyi oklevelet, 25 246 térképszelvényt készítettünk elő [2008: 1 017 631 p., 2007: 1 102 765 p.; 2006: 1 202 519 p.; 2005-ben: 1 684 955 p.] Ezt a mennyiséget – figyelemmel az előző évi maradványra is – a levéltár műhelye nem tudta a tárgyévben felvenni, ez áthúzódik a következő év(ek)re is.

Biztonsági másolatokhoz előkészített iratanyag mennyiségi mutatói, 2009

osztály	Mikrofilmezésre		Digitalizálásra		összesen	
	r.e./[ifm]	pag. [kb.]	r.e./[ifm]	pag.		pagina [kb.]
I.	242 köt. [24,2]	83 088	196 cs. [27,44]	59 418		[142 506]
II.	118 r.e., 239 köt [22,28]	[150 000]	[91,54]	[650 000]		[800 000]
III.	59 r.e. [8]	76070		60 000 DL szám 25 246 szelvény 350 sorszám 5,18 ifm 162 dob		[76 070] 60 000 DL szám 25 246 szelvény 350 sorszám [41 440] 162 dob
IV.	-	-	-	-	-	-
V.	154 d. [16,4]	[154 000]	756 d. [29,46]	294 600		[448 600]
VI.	68 [14]	[68 000]	-	-		[68 000]
Összesen						[1 576 616] 60 000 DL szám 25 246 szelvény 350 sorszám 162 dob

[Számított értékek]:

1 cs. = 0,14 ifm = kb. 1200 pag.; 1 d. = 0,12 ifm = kb. 1000 pag.; 1 köt. = 0,1 ifm = kb. 800 pag.; 1 ifm = 7 cs. = 8 d. = 8000 pag.

A mikrofilmműhely 2009-ben 554 962 (2008: 620 620, 2007: 490 688; 2006: 749 938; 2005: 717 193) felvételt készített a MOL anyagából, ez a tervezett mennyiség 64%-a, amit az újonnan alkalmazott felvételezők távozása és a pótlást lehetetlenné tevő létszámstop magyaráz. A MOL anyagából a filmezés során Holokauszt-megrendelésekre ezenfelül 140 651 felvételt készítettünk.

A digitalizált másolatok száma 2006. december 31-én 201 924 felvétel, 2007-ben 85 170, 2008-ban 68 334 (eredeti terv 52 000 felvétel), 2009-ben 96 584 felvétellel gyarapodott a gyűjteményünk. 2009. december 31-én a digitális másolatok felvételszáma: 452 012 (2008: 355 428).

4. Restaurálás

A tervezett időkeret 1383 munkanap volt, a teljesítés 1254 munkanap, azaz a tervezett 91%-a. A terv teljesítését komolyan módosította az említett MTI-projekt, illetve az év utolsó harmadában két restaurátor munkájának kiesése.

Dokumentumtípus	Egység	Tervmunka	Szolgáltatás	Összesen		
				2009	2008	2007
Irat, missilis, nyomtatvány	fólió	54725	220	54 945	6709	8979
Oklevél, kódexlap	db/egység	45		45	187	2
Festett címerkép	db					1
Címerlevél	db/egység		1	1	76	2
Tervrajz	db/egység	15	16	31	17	22
Térkép	db/egység	3718		3718	371	6353
Családfa	db				13	
Pergamen füzetek	db/egység				85	
Kötésrestaurálás	db	3		3	2	5
Pecsebmásolat	db	26	12	38		5
Pecsét- és pecséttok konzerválása	db				4	
Kötetek kötése	db	709		709	419	528
Védőtok készítése	db	577		577	17	4
Doboz készítése	db	2	2	4		24
Kötetek szétbontása	db	1345		1345		

5. Kötészetű segédletkészítés

A tervezett időkeret: 105 munkanap, a teljesítés 156 munkanap volt → a tervezett 149%-a (pallium- és cédulavágások, spirálozás, névjegy, doboz- és mappakészítés stb.). A tervezés és a teljesítés közötti nagy eltérést tervezési hiba okozta.

6. Fertőtlenítés

Szakmai döntés alapján fertőtlenítést csak végképp elkerülhetetlen, kizárólag kellően indokolt kivételes esetben – friss fertőzés, restaurálás előtt – végez az intézmény. A beszámoló évében fertőtlenítést nem végeztünk.

IV. Rendezés

Az intézményben őrzött levéltári anyag rendje folyamatos korrekcióra, finomításra és ellenőrzésre szorul. Ennek megfelelően – elsősorban a III-VI. főosztályon – kiemelt jelentőséggel bírt az iratok ellenőrző rendezése. Különösen nagy munkát jelentett a III. főosztályon a P és R szekciókban elvégzett profiltisztítás, ezen belül konkrét feladat volt a különböző szekciókban elhelyezett családi fondörödékek egyesítése. Ez az R szekcióban kb. 2500 család, személy, a P szekcióban kb. 500-600 család levéltári anyagát foglalja magában. A 6258/2009 OL számú ügyiraton részletesen nyomom követhető a profiltisztítás menete, amely 2010-ben a nyilvántartásokban való átvezetéssel zárul.

Jelentős feladatot végzett a VI. főosztály a 2008-ban átvett Központi Statisztikai Hivatal iratanyagában, ahol közel 2000 ifm ellenőrző rendezése készült el, és ezzel kialakult a jelentős forrásértékkel bíró népszámlálási irategyüttes végleges levéltári rendje.

Általában szintén a repertóriumkészítést megelőző fontos munka a kiegészítő tárgyi rendezés azokban az esetekben, amikor korábban középszinten már rendezett fond/állag iratanyaga gyarapszik (sokszor előre nem látható módon), és szükségessé válik két-három anyagrész egyesítése, a törzsanyag kiegészítése a gyarapodásokkal. Kiegészítő rendezést végzett a IV. főosztály a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank és a Vas-, fém-, gépipari vállalatok repertóriumának, valamint a VI. főosztály a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium repertóriumának összeállításához.

Darabszintű rendezést végeztünk a nem hagyományos levéltári anyagokban, így ki kell emelni, hogy a III. főosztály elvégezte az őrizetében lévő pecsétnyomók és bélyegzők beazonosítását és darabszintű rendezését. Emellett darabszintű rendezést végzett az V. főosztály a kiemelt forrásértékkel bíró Legfelsőbb Bíróság TÜK állagaiban.

Az ellenőrző és kiegészítő rendezések 2009-ben jelentős súllyal szerepeltek, így alapszintről kiinduló középszintű rendezést csak a IV. főosztály végzett a magyar-szovjet vegyesvállalatok iratanyagában. Az iratanyag terjedelme miatt az osztály munkatársai jelentős számban vettek részt a rendezési terv elkészítésében, a rendezési munkákban és a rendezéshez kapcsolódóan a nem maradandó értékű anyag elkülönítésében.

Alapszintű rendezésre 2009-ben kizárólag az V. főosztályon került sor. Itt folytatódott Göncz Árpád köztársasági elnök iratainak rendezése.

A rendezési munkákkal párhuzamosan folytatódott a rendezett anyagok mintaállványozása és levéltári jelzeteleése, de az újonnan átvett iratanyagok (gyarapodások) jelzettel való ellátása is fontos része a raktári rend megteremtésének. A jelzeteleés köréből ki kell emelni a digitalizálás és a biztonsági mikrofilmek elkészítése előtt történő jelzeteleési feladatokat.

A rendezési munkálatok mennyiségi mutatói, 2005-2009

Rendezés (~) jellege	2006	2007	2008	2009						
				összes	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Ellenőrző ~	1530,08	1390,49	2451,65	2881,73 950 fiók	619,86	89,24	73,66 950 fiók	15,83	117,18	1965,96
Kiegészítő ~ ~	127,96		206,26	5,64						5,64
Raktári rend ~ ~	0			0						
Alapszintű ~	434,1	190,06	98,41	19,00					19,00	
Középszintű ~	247,85	381,89	10,08	402,48		0,70	19,68	153,24	38,5	190,36
Darabszintű ~	12,00	47,78 13 354 tk.	8,18 + 15 000 szelvény tk.	15,72 380 db			380 db pecsét- nyomó, bélyegző		15,72	
Mintaállványozással összekötött raktár~	1565,32	1375,77	325,87	295,38		61,46		167,46	55,42	11,04
Átrendezés			182	48,00				48,00		
Címelés és jelzeteleés	836,58 2300 DF	2834,98 802 d. 200 r.e. 13 354 tk. 158 tr.	2819,61	228,00 150 doboz		5,28	150 doboz	212,30	10,42	

Megj.: A mennyiségek mértéke ifm vagy: p.= pagina; pe. = pecsét; f. = fénykép; tk. = térkép; tr. = teravrajz; d. = doboz

V. Selejtezés

A MOL-ban 2009-ben nagyobb arányú selejtezés nem folyt. A selejtezés részben már a 2008-ban elkezdődött munka befejezését jelentette, más osztályon pedig a jövőbeli selejtezési munka előkészítése történt meg. A IV. főosztályon 2009-ben megtörtént a 2007-ben átvett és 2008-ban rendezett tiribesi iratanyag selejt anyagának elszállítása és megsemmisítése (29,6 ifm), amelyet az OKM Közgyűjteményi Főosztálya 13.107/3/2008. szám alatt hagyott jóvá.

A VI. főosztály a Tartalékgazdálkodási Igazgatóság anyagához selejtezési tervet készített (11,04 ifm).

Az V. főosztályon a selejtezés előkészítése az iratok ellenőrző rendezéséhez kapcsolódott. A Társadalomtudományi Koordinációs Bizottság (3,36 ifm) ellenőrző rendezése során megtörtént a duplumiratok leválasztása, és az iratokról darabszintű jegyzék készült a selejtezés előkészítése érdekében. Emellett jegyzék készült az Oktatásügyi Minisztérium általános iratairól ellenőrző rendezés során leválasztott duplumanyagáról is (0,72 ifm).

VI. Segédletkészítés

Középtávú szakmai célkitűzéseinknek megfelelően a beszámolási időszakban továbbra is nagy hangsúlyt fektettünk a segédletkészítésre, amely elsősorban a korábbi években megkezdett munkák folytatását jelentette.

1. Az **e-Archívum nyilvántartó program ellenőrzése és kiegészítése** folyamatosan történt; az iratőrző főosztályok munkatársai további fondleírásokat és raktári jegyzékeket töltöttek fel az adatbázisba.

Az I. főosztály a repertóriumok raktári jegyzékeinek begépelését a Magyar Kamara Archívuma törzsszámaival kezdve elvégezte az E 136–147, E 199 fondok begépelését, illetve aktualizálását (44,29 ifm).

A II. főosztály az alábbi iratanyagokról rögzítette korábban készült jegyzékeit: Kereskedelemügyi Minisztérium – Út- és középítészeti szakosztály, Tengerészeti, hajózási és vízepítészeti szakosztály, Kereskedelmi szakosztály, Ipari és belkereskedelmi szakosztály; Közmunka- és Közlekedésügyi Minisztérium: Útépítészeti, vízepítészeti és vasúti szakosztály; Király Személye Körüli Minisztérium Levéltára (K 20–22), a Közmunka- és Közlekedésügyi Minisztérium 1 állaga, a Kereskedelemügyi Minisztérium 4 állaga, a Pénzügyminisztérium 10 állagáról, Fabinyi Tihamér iratai, Szász Lajos iratai, Imrédy Béla iratai, Reményi-Schneller L. iratai, PM Szelvényes levelek, PM („Vá.Res”) jelzésű iratok, Elnöki rezervált iratok, Kormányrendeletek, 22. sz. Állami Földmérési Felügyelet, Vegyes Döntőbíróóságok mellett működő kormány mb. Hivatal, PM Számvevőszék Hitelügyi csoport iratai, Hungarian Oil Syndicate Limited magyarországi meghatalmazottja, Pénzügyi Népbizottság Helyzetjelentések, Al-dunai Telepítési Kormánybizottság, A genfi tárgyalásokra kiküldött pénzügyi delegáció.

A III. főosztály esetében elsősorban a P szekció egyesületi fondjainál történt előrelépés. Megtörtént a bevezetőkhez szükséges adatok gyűjtése (aktamásolatokból, szakirodalomból), és ismertetések írása. Megtörtént az Y szekcióból az 1951–1959-es évek aktáinak átnézése, az 1962–1981-es évek iratátvételi tételeinek átnézése (vétel, illetékeségből való átvétel, ajándék, letét). Az ügyiratok lényeges adatai bekerültek a számítógépes nyilvántartásba, az aktákról másolatot készültek és elhelyeztük őket a fondossziékban. A honlapról elérhető fondismertetések száma: 165.

Az V. főosztály az alábbi iratok jegyzékeit rögzítette és töltötte fel: BM Helyi Tanácsok Titkársága TÜK, BM Közrendészeti Főosztály, Állami Számvevőszék, Állami Ellenőrzési Központ, Legfőbb Ügyészség, Magyar Rádió, iratai, Legfelsőbb Bíróság Visszaminősített büntető TÜK iratai 1950–1990, Legfelsőbb Bíróság Visszaminősített elnöki TÜK iratai 1956–1989.

A VI. főosztály már korábban elkezdte kéziratos raktári jegyzékeinek rögzítését és feltöltését, amit ebben az évben is folytattak.

2. Áttekintő raktári jegyzékek készültek összesen **2904,3 ifm** (2008: 2405,51; 2007: 856,98; 2006: 1944,82; 2005: 2122,79; 2004: 2264,12; 2003: 1625,96) iratanyagról.

Az I. főosztály munkatársai összesen mintegy 598,86 ifm iratanyaghoz készítettek új áttekintő raktári jegyzéket: Magyar Kancellária: Acta generalia, Acta praesidialia, Acta praesidialia secretiora, Acta solutionem et distributionem salarialem Cancellariae concernentia, Libri regii, Deposita, Conscriptio bonorum politico-fundationum, Acta praesidialia elaborata deputationum regnicolarium concernentia, Instructiones; Helytartótanács: Fasciculi mensium: Litterae, Fasciculi mensium: Expeditiones; Benignae patentales; Imprensa circularia, Acta neocivium, Acta mechanica, Acta mendicantium et vagorum,

Causarum extractus, Acta Judaeorum, Acta captivorum et malefactorum, Acta revisionis librorum, Acta quanti contributionalis, Acta naturalium administrationis, Acta nobilium, Acta militaria, Acta oeconomica, Departamentum revisionis protocollorum comitatensium; Abszolutizmuskori levéltár: K.k. Statthaltereii Abtheilung Oedenburg: Elnöki iratok, Elnöki titkos iratok, Általános iratok, K.k. Statthaltereii Abtheilung Grosswardein: Elnöki iratok, Magyar Királyi Udvari Kancellária: Általános iratok, Magyar Királyi Helytartótanács: Elnökségi iratok; Magyar Kamara – Urbaria et conscriptiones.

A II. főosztályon az alábbi anyagokhoz készült áttekintő raktári jegyzék összesen 106,56 ifm terjedelemben: Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium: Terezianum M. Kir. Kormánybiztosa; Földművelés-, Ipar- és Kereskedelemügyi Minisztérium Levéltára: Távirada ügyosztály; Belügyminisztérium: Elnöki iratok; Király Személye Körüli Minisztérium: Elnöki iratok, Magyar Országos Levéltár Levéltára: Általános iratok

A III. főosztályon családi és személyes hagyatékok anyagához készült áttekintő raktári jegyzék összesen 6,9 ifm terjedelemben: Elek család; Varga János, a Magyar Országos Levéltár nyugalmazott főigazgatója; Benkő Zoltán; Fára József.

A IV. főosztályon az alábbi anyagokhoz készült áttekintő raktári jegyzék összesen 136,52 ifm terjedelemben: Pesti Magyar Kereskedelmi Bank; Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű Rt. Vezérigazgatóság; Magyar Kábelművek és jogelődei; Ózdi Kohászati Üzemek; Borsodnádasi Lemezgyár.

Az V. főosztály összesen 106,42 ifm terjedelemben készített áttekintő raktári jegyzékeket a következő anyagokhoz: Népjóléti Minisztérium: OTI osztály, Országos Gyűjtési Osztály; Állami Egyházügyi Hivatal általános iratok; MDP Mezőgazdasági és Szövetkezetpolitikai Osztály; Művelődési Minisztérium Közoktatási Koordinációs Titkársá, Gyermekvédelmi és Ifjúságpolitikai iratok gyűjteménye; Országos Rendező Iroda; Oleg Kosevoj Szovjet Ösztöndíjas Iskola iratai; Oktatásügyi Minisztérium általános iratok; Művelődési Minisztérium Parlamenti Csoport; Nagy Imre volt miniszterelnök Külügyminisztériumtól visszakapott iratai; Népművelési Minisztérium Ellenőrzési Osztály.

A VI. főosztályon áttekintő raktári jegyzék készült a Központi Statisztikai Hivatal fondjában belül az 1973. évi mikrocenzus; az 1980. évi népszámlálás; az 1984. évi mikrocenzus; az 1990. évi népszámlálás és a Népszámlálási feldolgozási táblák állagának összesen 1965,96 ifm terjedelmű levéltári anyagáról.

3. A **repertorizálási** munka 2009-ben is folytatódott.

Az I. főosztály folytatta a Helytartótanács anyagának repertorizálását, összesen négy állag készült el 50,4 ifm terjedelemben.

A II. főosztály munkatársai a Sajtó Levéltárhoz (361,35 ifm) készülő repertórium kéziratának javítását folytatták, a munka előreláthatóan 2010-ben fejeződik be.

A IV. főosztályon elkészült és megjelent a Magyar Nemzeti Bank repertórium (745,95 ifm), emellett fond- és állagismertető készült, az államosítás előtt működött vas-, fém-, gépipari vállalatok repertóriumához.

A VI. főosztály kiegészítette és a lektori jelentés alapján javította a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium levéltárának 2008 folyamán elkészült repertóriumát (1128,8 ifm). A repertórium megjelenése 2010-ben várható.

4. Különbéféle **jegyzékeket, lajstromokat, katalóguslapokat, mutatókat** valamennyi iratórzó osztályon készítettek a kutatómunka és a szakmai feltáró munka segítségével:

Az I. főosztályon lajstrom készült Az erdélyi kormányhatósági levéltárak vegyes állagai: Időrendi vegyes iratokhoz (0,42 ifm). Folytatódott a Regesta decimarum állag mutatózása (4,2 ifm).

A II. főosztály munkatársai elvégezték a Külügyminisztérium Politikai osztálya rezervált iratainak (1,00 ifm), a Pénzügyminisztérium Elnöki iratainak (0,36 ifm) és a Király Személye Körüli Minisztérium Elnöki iratainak (0,17 ifm) jegyzékelését.

A III. főosztályon folytatódott a V 20 Pecsetleíró-kartonok adatrögzítése és elkészült Okolicsányi pecsétgyűjtemény darabjegyzéke. 1735 pecsetleíró karton rögzítése és 3902 db pecsét tulajdonosának jegyzékelése készült el. A Térképtár különböző állagainak (S 67, S 76, S 118, S 167) katalogizálása folytatódott, összesen 1640 rekord adat rögzítése, javítása, pótlása történt meg. A családi fondokban újonnan fellelt térképek és tervrajzok jegyzékbe vétele megtörtént. A családi levéltárakban (P 1–P 444) található naplóról is jegyzék készül a formai és tartalmi jegyek alapján. Folytatódott hg. Esterházy Pál nádor levelezésének feldolgozása (882 regeszta).

Az V. főosztály összesen 76,8 ifm terjedelemben készített lajstromot: elkészültek a Minisztertanácsi jegyzőkönyvek (1961–1965), a Külügyminisztérium általános iratai (1969–1979), a Legfelsőbb Bíróság visszaminősített büntető TÜK iratai (1950–1989), a Legfelsőbb Bíróság visszaminősített elnöki TÜK iratai (1956–1989), a Legfőbb Ügyészség TÜK iratai (1958–1983), a Művelődési Minisztérium Miniszterhelyettesi értekezleteinek anyaga (1980–1985), a Honvédelmi Bizottság (1980–1992), a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium TÜK iratai (1949–1951), Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium visszaminősített TÜK iratai (1950–1951), Egészségügyi Minisztérium TÜK iratai (1950–1972), Egészségügyi Minisztérium visszaminősített TÜK iratai (1950–1984), MSZMP KB Agitációs és Propaganda Osztály (1962–1963), MSZMP KB Gazdaságpolitikai Osztály (1967–1989), MSZMP Közigazgatási és Adminisztratív Osztály „vegyes” iratai (1964–1983), Közoktatási Kutatások Titkársága (1987–1993), Társadalomtudományi Koordinációs Bizottság TÜK iratai (1976–1984), Tudománypolitikai Bizottság TÜK (1967–1988) és MT Titkársága Koordinációs értekezletek (1973–1980)

Névmutató készült MDP Hadifogoly Iroda (1946–1949) anyagához, valamint az NDK munkaviszony-igazolásokkal kapcsolatban a Munkaügyi Minisztérium (1967–1981) anyagához, összesen 1,76 ifm irathoz.

A VIII. főosztály 2009-ben négy újabb filmtári jegyzéket készített el: 52681–52710, 52718–52963, 52964–53186, KSH-jegyzék. Megkezdődött a régi, 1990-es évek eleji filmtári jegyzékek revíziója, megújítása. A nem hagyományos levéltári anyagok felmérése 2009-ben a Monitor 90 videokazetták (V. főosztály), a Telefongyár mikrofilmnegatívjai (97 tekercs) és a Metalimpex mikrofilm-kártyák Leica kisfilmjeinek (IV. főosztály) felmérésével és átcsomagolásával folytatódott.

5. Folytatódott a MOL iratanyagát feldolgozó **adatbázisok** építése, bővítése, fejlesztése:

Az I. főosztály ellenőrizte Urbaria et conscriptiones adatbázist és előkészítette a digitális képállomány befogadására. Ennek keretében áttekintették a teljes szöveget és javították a szerkesztési hibákat, valamint pótolták a hiányzó adatokat. Terven felül elkezdték az Irregistrata alsorozat feldolgozócéduláinak NKA-pályázat által finanszírozott rögzítésének ellenőrzését és szerkesztését. Elkészült a Registrata sorozat 14 142 rekordja, illetve az Irregistrata sorozat 812 rekordjából 421 rekord. Az 1720-as és az 1828-as országos összeírás adatbázisa mezőszerkezetének kialakítása elkészült, de az adatrögzítésre az Urbaria et conscriptiones fentebb említett munkái miatt nem került sor.

A II. főosztály munkatársai javították, kiegészítették és egységesítették a Minisztertanácsi jegyzőkönyvek digitalizált adatbázisát (20 990 rekord). Az Egyesületi adatbázisban rögzítették a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium Egyetemek, főiskolák és tudományos intézetek állagát (1092 rekord). A segédkönyvi adatbázisban rögzítették a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium kijelölt adatait (1339 rekord). A gazdasági minisztériumok állagaiból a Térképtárba áthelyezett térképek esetében az osztály dolgozói a térképtári adatbázisban feltüntették a kiemelés helyét (3500 rekord). A Vallás és Közoktatásügyi Minisztérium: Elnöki iratok (5680 rekord), illetve a Pénzügyminisztérium: Zsidók anyagi és vagyoni ügyeinek megoldására kinevezett kormánybiztos fondjához (10 271 rekord) készített adatbázisokhoz folytatódott az adatrögzítés.

A III. főosztályon a DL-DF adatbázis szerkezeti továbbfejlesztése megtörtént, elkészült a karbantartó felületet, a tesztelés folyamatban. Az Arcanum Adatbázis Kft. elkészítette az internetes verziót, megtörtént a képek illesztésének megtervezése, kivitelezése, az adatbázis karbantartásának, valamint az online szolgáltatás megtervezése és megszervezése. A szolgáltatás és az adatok, képek feltöltése folyamatos. A főosztály segíti a DF digitalizálási munkáinak elvégzését más önkormányzati és egyházi levéltárakban, velük adatokat egyeztet, ellenőriz, az újonnan előkerült okleveleket számba veszi. A főosztály MAPINFO térképtári adatbázis fejlesztését megtervezte. A képek ellenőrzése, csatolása folyamatosan zajlik (20 000 képfájl). Megkezdődött a kisebb családi levéltárak saját segédleteinek feltárása, valamint elkezdődött egy segédlet-adatbázis építése.

Az V. főosztály munkatársai adatbázist építettek a Minisztertanácsi jegyzőkönyvek napirendi jegyzékéhez (1945–1964), Külügyminisztérium anyagához (1969–1979), a Belügyminisztérium Egyesületi főosztályának irataihoz (1945–1951), MSZMP Politikai Bizottság üléseihez (1966–1974) az MDP kongresszusainak és Központi Vezetőségi üléseihez (1948–1956) és a Legfelsőbb Bíróság visszaminősített büntető TŰK irataihoz (1950–1989), összesen 174,22 ifm iratanyaghoz.

6. A **Digitális Fotók Adatbázisa** nyilvántartó program üzemszerűen működik, csak ebben lehetett digitális képre vonatkozó megrendelést feladni. Ezzel párhuzamosan zajlik a korábban készült képek besorolása.

VII. Kutató- és ügyfélszolgálat

Kutatószolgálat

A statisztikai adatok szerint a kutatóforgalom összességében növekedett, noha a beiratkozott kutatók száma (↓12,31%) csökkent, a kutatási esetek száma azonban a 2008. évi mértékhez képest jelentősen, (↑8,57%), a leadott kérelmek száma (↑7,81%) pedig a korábbi évekhez hasonló ütemben emelkedett. Egy kutató átlagosan 8 alkalommal kutat, és ez továbbra is megterheli a kutatószolgálat személyi és tárgyi kapacitását.

Változatlanul jelentős a családtörténet iránti érdeklődés, bár valamelyest csökkent (↓28,71%) a filmtár anyagát használó kutatók száma, ugyanakkor itt 12,54-re emelkedett (2008: 7,32; ↑71,31%) az átlagos kutatási alkalmak száma, egy napra átlagosan 52 kutató jutott (↑20,93%). A külföldi honos kutatók száma csökkent (↓15,87%), 419 fő (2008: 498; 2007: 415; 2006: 258; 2005: 340) volt. A kutatói adatbázis (KUTINFO) minimális technikai szünetekkel folyamatosan működött, az adatrögzítés zökkenőmentes volt. A 2003-ban bevezetett egységes kutatási szabályzat alapján folytatódott az intézményen belüli eltérő

gyakorlat fokozatos felszámolása, ám számos ponton továbbra is különbségek vannak az egyes kutatótermek között.

A „szolgáltató levéltár” tevékenységeinek körében 2007-ben bevezetett „Feljegyzésfüzetben”, a kutatók 1 esetben rögzítették kérdéseiket és észrevételeiket.

Az anyagőrző osztályok levéltárosai a saját munkatervükben meghatározott beosztás szerint mindhárom telephelyen rendszeresen részt vettek a kutatótermi feladatok ellátásában. Az együttműködés mind a kutatótermek, mind a levéltárosok szempontjából sikeresnek bizonyult.

Az iratanyag kutatásának egyes mennyiségi mutatói, 2005–2009

Kutatótermek	Kutatók					Kutatási esetek					Kérőlapok				
	2009	2008	2007	2006	2005	2009	2008	2007	2006	2005	2009	2008	2005	2005	
I. épület, Bécsi k. tér	1368	1441	1374	1022	1357	7 115	7 717	7 856	6 664	8 249	9 428	9 254	10 336	10 336	
II. épület, Hess A. tér	407	398	361	377	365	3 326	3 456	3 312	3 719	3 336	4 797	4 694	4 045	4 045	
III. épület, Óbuda	1259	1621	1041	1046	1024	14 112	11 442	11 286	10 504	10 401	14 208	12 424	9 761	9 761	
<i>ebből filmkutató</i>	1038	1456	864	842	899	13 014	10 654	10 593			11 494	10 001	8 321	8 321	
Összesen:	3034	3460	2776	2445	2746	24 553	22 615	22 454	20 887	21 986	28 433	26 372	24 142	24 142	

Kutatótermek napi átlaga* (250 munkanappal számolva)	Kutatók						Kutatási esetek						Kérőlapok					
	Átlag	2009	2008	2007	2006	2005	Átlag	2009	2008	2007	2006	2005	Átlag	2009	2008	2007	2006	2005
I. épület, Bécsi k. tér	5,0	5	6	5	4	5	30,8	28	31	31	27	33	37,2	38	37	39	31	41
II. épület, Hess A. tér	1,6	2	2	1	2	1	13,8	13	14	13	15	13	18,0	19	19	16	20	16
III. épület, Óbuda	4,6	5	6	4	4	4	42,2	56	46	45	42	42	45,8	57	50	42	41	39
<i>ebből filmkutató</i>	4,2	4	6	3	3	4	45,6	52	43	42			37,6	46	40	34	35	33
Összesen:	11,2	12	14	11	10	11	86,8	97	90	90	84	88	101,0	114	105	97	92	97

Kutatótermek	Kutatók átlagos kutatási esetei					Kutatók átlagos kérőlapszáma				
	2009	2008	2007	2006	2005	2009	2008	2007	2006	2005
I. épület, Bécsi k. tér	5,20	5,35	5,72	6,52	6,08	6,89	6,42	7,07	7,46	7,62
II. épület, Hess A. tér	8,17	8,68	9,17	9,86	9,14	11,79	11,79	10,97	13,34	11,08
III. épület, Óbuda	11,20	7,06	10,84	10,04	10,16	11,28	7,66	10,12	9,91	9,53
<i>ebből filmkutató</i>	12,54	7,32	12,26			11,07	6,87	9,74	10,27	9,26
Összesen:	8,09	6,53	8,09	8,54	8,01	9,37	7,62	8,72	9,41	8,79

* Az egyes évek átlagos értékeit a kerekítés szabályai szerint, az időszakos átlagot ennél árnyaltabban, egy tizedesjegyre kerekítve adtuk meg.

A kutatók által megrendelt fénymásolatok száma 85 996 (2008: 101 413; 2007: 108 464; 2006: 113 843; 2005: 176 824; 2004: 161 160; 2003: 166 420; 2002: 214 485) darab volt, azaz az állományvédelmi okokból hozott korlátozó – és szolgáltatásbővítő – intézkedések nyomán tovább csökkent (↓15,21%) a fénymásolatok készítése. A fénymásolatok összes árbevétele 8 489 880 Ft volt. A hagyományos reprográfiai szolgáltatások mennyiségi mutatóiban további jelentős visszaesés tapasztalható, csökkent a mikrofilmről készített fénymásolatok száma (↓15,04%), és csak elenyésző mennyiségű színes és fekete-fehér nagyítás készült. Az újabb technikai eljárás és az ahhoz kapcsolódó új szolgáltatás (sajátgépes felvételezés) egyre népszerűbb, annak ellenére, hogy a kutatók által megrendelt egyedi digitális felvételek száma 17 120 felvételre (2008: 10 061; ↑70,16%) emelkedett. A kutatói igényekhez alkalmazkodva február közepén bevezettük a félnapos fotójegyet és a 20 alkalmas bérletet. A Bécsi kapu téri kutatóteremben január 1. és február 15. között 40 db (38 db 1 napos, 2 db 10 alkalmas), az év hátralévő részében 473 db (423 félnapos, 39 db 1 napos, 9 db 10 x félnapos, 2 db 20 x félnapos), a Hess András téri kutatóteremben január 1. és február 15. között 16 db (16 db 1 napos, 1 db 10 alkalmas), az év hátralévő részében 177 db (158 félnapos, 14 db 1 napos, 5 db 10 x félnapos), a Lángliliom utcai kutatóteremben január 1. és február 15. között 1 db (1 db 1 napos), az év hátralévő részében 58 db (54 db félnapos, 1 db 1 napos, 1 db 10 x félnapos, 1 db 20 x félnapos), tehát mindösszesen 765 db fotójegyet adtunk

ki. Ez az előző évihez (512 db) képest jelentős (↑49,42%) emelkedés. A fotójegyek csaknem felét külföldi kutatók váltották, ami egyértelműen mutatja a szolgáltatás kutatóbarát voltát. A fotójegyek eladásából származó bevétel 2 027 000 Ft volt (2008: 1 985 000 Ft; 2007: 1 038 000 Ft; 2006: 513 000 Ft). Noha ez a 2008. évi bevételhez képest csak csekély (↑2,11%) mértékű emelkedést jelent, a fotójegyek eladásából származó bevétel így is csaknem teljesen kompenzálja a kieső fénymásolatbevételt, ennél is fontosabb azonban az, hogy a korábban fénymásolásra való előkészítésre, másolásra és reponálásra fordított munkaidő most más munkaterületeken, a korábinál sokkal jobban hasznosul. A digitális felvételezés ugyanakkor állományvédelmi szempontból is sokkal kíméletesebb eljárás a fénymásolásnál.

2007-ben kísérletképpen megteremtettük a műszaki lehetőségét annak, hogy a kutatók olvasóablak-digitalizálással maguk készítsenek digitális felvételt mikrofilmről. A szolgáltatást 2009-ben az előző évinél 13 fővel többen (77 kutató) vették igénybe, de csak a 2008. évi felvételszámnak (9485 db) alig fele, 4747 db felvétel készült el ily módon. Ebből a szolgáltatásból az intézménynek 367 826 Ft (2008: 707 277 Ft) bevétele származott.

Reprográfiai szolgáltatások mennyiségi mutatói, 2000–2009

		2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000
1	Mikrofilmről filmmásolat (méter)	39 679	34 487	48 207	42 640	48 791	50 730	53 516	63 028	66 350	57 259
2	Mikrofilmről digitális másolat (MOL-nak)	4 466	4 364	9 719	21 900		1396	10 423	9631	8288	
2a	Mikrofilmről szkennelt digitális másolat	2 132	18 951	2 973							
3	Színes nagyítások	66	46	0	482	911	951	1 852	1 651	2 626	1 502
4	Fekete-fehér nagyítások	292	228	115	571	1 066	1 257	1 477	2 210	2 357	2 549
5	Fekete-fehér kisfilm/felvétel	0	0	0	40	108	196	429	1 255	975	
6	Színes kisfilm/felvétel	0	0	0	0	284	120	1 969	1 651	164	
7	Egyedi digitális felvétel	17 120	15 240	22 014	33 593	19 906	16 584	4 077	8 486	222	
8	Egyedi digitális felvétel (MOL-nak)	29 532	21 364	17 752	19 092						
9	Tömeges digitális felvétel (MOL-nak)	43 334	31 730	45 404	36 135	34 129	50 000		10 000		
10	Digitális felvételtől nyomtatás	691	851	711	682	911					
11	Fénymásolat (Canon, Xerox)	85 996	101 413	108 464	113 843	176 824	161 160	214 485	166 420		
12	Sokszorosítás (MOL-nak)	170 230	88 728	94 774							

A kutatóforgalomról kialakított képhez hozzátartozik a filmtárból teljesített kölcsönzési esetek száma, ami ebben az esztendőben az előző évhez és az átlaghoz a várakozástól eltérően jelentősen emelkedett. Az elmúlt tíz esztendőben az átlag közel 425 eset és 1700 doboz körül mozgott. Ez is jelzi, hogy az intézmény mily jelentős szerepet tölt be a helytörténeti forrásbázis közvetlen elérhetőségének biztosításában.

	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000
kölcsönzési eset	614	399	427	465	471	508	412	393	407	360
kölcsönzött dobozok	2362	1552	1672	1872	1881	2011	1651	1527	1588	1489

A kutatási célú kölcsönzési alkalmak és a kölcsönzött dobozok száma az előző évhez képest kiemelkedő mértékben (alkalmak: ↑53,88%; dobozok: ↑52,19%), emelkedett.

Levéltárközi kölcsönzéssel 119 alkalommal összesen 1887 (2008: 6740; 2007: 15 599; 2006: 13 970; 2005: 9968; 2004: 6489; 2003: 2848) DL és DF oklevélfényképet kölcsönöztünk három intézménynek, 18 kutató számára.

Az év folyamán 9 belföldi és 3 külföldi kiállításra (Néprajzi Múzeum, Pécsi Tudományegyetem Egyetemi Könyvtár – 2 kiállítás, MTA Zenetudományi Intézet, Gödöllői Királyi Kastély Kht, Helikon Kastélymúzeum, Budapesti Történeti Múzeum, Országos Széchenyi Könyvtár, Magyar Nemzeti Múzeum, Museu d’Història de Catalunya – Spanyolország,

Schloss Esterhazy Management – Ausztria, Szlovák Nemzeti Galéria – Szlovákia) összesen 120 tételt kölcsönöztünk. Eredeti irat kölcsönzését digitális felvétellel váltottuk ki 1 külföldi (Románia – Armales Transylvanorum) és három hazai (MNG – Fertőd, Ozora; PPKE – BTK, olasz tanszék) kiállítás esetében.

Ügyfélszolgálat

A központi (I.) épület információs irodája – és a kutatóteremek – a tájékoztatás elsődleges intézményi központjai, ahová több száz elektronikus levél, írásos, telefonos és személyes kérdés érkezik. 2009-ben az iroda munkatársai 6706 esetben adtak tájékoztatást (2008: 5460; 2007: 6272; 2006: 6290 2005: 6865), amelyből 2961 esetben (az előző évi 2092 esetenél 869 esettel többször) írásos tájékoztatást nyújtottak.

Ezenfelül valamennyi osztálynak igen jelentős szóbeli és írásos tájékoztató munkát kell ellátnia, így pl. az I. osztály tudományos és családtörténeti megkeresésre összesen 92 esetben adott írásbeli választ; a II. osztály 92 tudományos, 82 családtörténeti, 53 ügyviteli, 22 egyéb aktát intézett el; a III. osztály 85 ügyben végzett tájékoztatási feladatokat; az V. 1945 utáni politikai kormánysszervek és MDP–MSZMP iratok osztálya 445 (2008: 272; 2007: 509; 2006: 165; 2005: 284; 2004: 199; 2003: 201) megkeresésre, továbbá 12 (2008: 29; 2007: 89; 2006: 135) kárpótlással kapcsolatos esetben válaszolt.

VIII. Kiadványkészítés

A MOL ebben az esztendőben több jelentős kiadvány megjelentetésében működött közre. Kiemelkedő szakmai jelentőséggel bír, hogy az intézményben elkészült Körmendy Lajos főszerkesztésében és számos munkatársunk közreműködésével az új *Levéltári kézikönyv*, amelyet az Osiris Kiadóval közösen jelentettünk meg. Ugyancsak napvilágot látott C. Tóth Norbert és Neumann Tibor gondozásában a *Zsigmondkori okmánytár XI. kötet*e. Baráth Magdolna szerkesztésében jelent meg *Az első Kádár-kormány jegyzőkönyvei* című forráskiadvány. Győr Megyei Jogú Város Levéltárával és a Mediawave Közalapítvánnyal jelentettük meg a *Szigorúan ellenőrzött vonatok* c. konferenciakötetet Bana József és Katona Csaba szerkesztésében.

Finanszírozási nehézségek miatt 2009-ben ismét csak egy kötetben, évkönyv jellegűen jelentettük meg a *Levéltári Közleményeket* (felelős szerkesztő Katona Csaba), társkiadóként biztosítottuk a *Turul* (felelős szerkesztő Nyulásziné Dr. Straub Éva) és a *Levéltári Szemle* megjelenését a Magyar Levéltárosok Egyesületével és az Önkormányzati Levéltárak Tanácsával (felelős szerkesztő: Katona Csaba, olvasószerkesztő: Ólmosi Zoltán). Megjelent az *ArchivNet* című 20. századi internetes forrásközlő folyóirat hat száma (felelős szerkesztő: Katona Csaba).

Továbbra is együttműködtünk a Balassi Bálint Intézettel, az Országos Széchényi Könyvtárral, a Magyarságtudományi Társasággal a *Lymbus. Magyarságtudományi Forrásközlemények* kiadásában.

A Bécs–budapesti Archív Kiadó *Magyar Történelmi Archivum* c. sorozata a magyar történelem egy-egy fontos eseményére vonatkozó dokumentumok faksimile kiadása, amely a múlt iránt érdeklődők széles köréhez juttatja el az intézményben őrzött legjelentősebb forrásokat. 2009-ben 15 (2008: 15; 2007: 14) tematikus füzet jelent meg, zömében munkatársaink közreműködésével. A sorozatot nagy érdeklődés kíséri.

Kiadványaink között soroljuk fel az online szolgáltatások keretében térítésmentesen hozzáférhető nagy adatbázisainkat. A MOL és a levéltári irányítás korábbi szervei által kiadóként jegyzett levéltári nyomtatott és sokszorosított segédleteket, kiadványokat, közel 550 kötetet, majdnem 170 000 oldalon tettünk kétrétegű pdf-ben, kereshető formában köz-

zé. A Magyar Távirati Iroda 1920–1949 közötti ún. Kőnyomatos híreit, összesen 705 000 oldalt ugyancsak kereshető formában szolgáltatunk. Közreadtuk az Urbaria et Conscriptioes adatbázisát közel 306 000 felvétellel, továbbá a Kataszteri térképeket és a kataszteri oleáták georeferált változatát. A Térképtár Esterházy családokra vonatkozó terveit és térképeit önálló DVD-n jelentettük meg, továbbá három megye XIX. Századi kataszteri térképeinek georeferált változatát is kiadtuk. Az online és offline termékek előállításában az Arcanum Adatbázis Kft. volt a partnerünk, az online gyűjtőfelület a www.mol.gov.hu/digitalia címről elérhető.

Több munkatársunk publikált az év folyamán önálló köteteket, kisebb-nagyobb történeti közleményeket, forrásokat, előadásokat tartott konferenciákon. Ezek felsorolását a munkatársak bibliográfiája tartalmazza.

A levéltári segédleteknél már elsőbbséget élvez az online publikáció, egy-egy segédletből csupán 50 sokszorosított példány készül.

Megjelent kiadványok

- *Levéltári Közlemények*, 80. (2009) 442 p.
- *Archivnet*, 9. (2009) 1–6. szám

- *Levéltári Szemle*, 59. (2009) 1–4. számok (társkiadó)
- *Turul*, 81. (2009) 1–4. számok (társkiadó)
- *Lymbus. Magyarságtudományi forrásközlemények*, 7. (2009) (társkiadó)

* * *

Szigorúan ellenőrzött vonatok. Szerk.: BANA JÓZSEF–KATONA CSABA. Bp.–Győr, Győr Megyei Jogú Város Levéltára–Magyar Országos Levéltár–Mediawave Közalapítvány, 2009. 222 o.

Kádár János első kormányának jegyzőkönyvei 1956. november 7.–1958. január 25. Szerk., a jegyzeteket és a bev. tanulmányt írta: BARÁTH MAGDOLNA. Bp., Magyar Országos Levéltár, 2009. (A Magyar Országos Levéltár Kiadványai II. Forráskiadványok, 48.) 1248 p.

KÖRMENDY LAJOS: *Levéltári kézikönyv.* Bp., Magyar Országos Levéltár–Osiris, 2009. 786 p.

Zsigmondkori okmánytár, XI. (1424). Közzéteszi: NEUMANN TIBOR–C. TÓTH NORBERT. Bp., Magyar Országos Levéltár, 2009. (A Magyar Országos Levéltár Kiadványai II. Forráskiadványok, 49.) 748 p.

* * *

Elektronikus kiadványok

A Magyar Országos Levéltár Térképtára III. Az Esterházy és Eszterházy családok térképei, terovrajzai. A MOL dolgozói közül közreműködött: TÓTH CSABÁNÉ, TÖRÖK ENIKŐ, DOHI TAMÁS, CZIKKELYNÉ NAGY ERIKA. Bp., Arcanum–Magyar Országos Levéltár, 2009. 2 DVD-ROM

Georeferált Vármegyei Kataszteri Térképek. Győr, Moson, Sopron (1856–1857). Bp., Arcanum–Magyar Országos Levéltár, 2009. 2 DVD-ROM 1 DVD-ROM

Georeferált Vármegyei Kataszteri Térképek. Veszprém (1856–1858). Bp., Arcanum–Magyar Országos Levéltár, 2009. 2 DVD-ROM, 1 DVD-ROM

Georeferált Vármegyei Kataszteri Térképek. Vas (1856–1860). Bp., Arcanum–Magyar Országos Levéltár, 2009. 2 DVD-ROM, 2 DVD-ROM

* * *

Segédletek

A Magyar Nemzeti Bank és jogelődei repertórium, 1851–1953. Összeállította: KÁLNICZKYNÉ KATZ VERONIKA. (A Magyar Országos Levéltár segédletei, 26.) Bp., Magyar Országos Levéltár, 2009. 152 p.

Az oktatást és művelődést irányító minisztériumok vezetőtestületeinek napirendi jegyzékei I. Kollégiumi értekezletek 1949–1983. Összeállította: KERESZTES CSABA. (A Magyar Országos Levéltár segédletei, 27.) Bp., Magyar Országos Levéltár, 2009. 212 p.

A Magyar Történelmi Archívum füzetei, az Archív Kiadó gondozásában, Bp., 2005–

- Mindszenty bíboros (1948)
- Szatmári béke (1711)
- Károly Róbert, 1323
- Karlócai béke, (1699)
- Mátyás király (1464)
- köztársaság kikiáltása (1946)
- Oláh Miklós, (1548)
- Napóleoni proklamáció (1809)
- I. Rákóczi György (1636)
- Diploma Leopoldinum (1691)
- A váradi béke, 1538
- Az első bécsi döntés
- A 2. bécsi döntés
- Wesselényi-összeesküvés (1671)
- Különszám: Földrengéstérkép

IX. Közművelődés és tudományos közélet

A korábbi évekhez hasonlóan a Levéltár minden lehetőséget felhasznált arra, hogy tevékenységét az intézmény sajátosságainak megfelelő formában megismertesse a közvéleménnyel. Az Európai Örökség Napjai rendezvényre a levéltárban őrzött dokumentumtípusokból a rendszerváltás dokumentumaiból rendeztünk kiállítást.

A tervben szereplő négy közművelődési rendezvény látogatóinak összesített létszáma elérte a 4600 főt. Ez az előző évhez viszonyítva több mint 50%-os növekedést jelent, ami igen jelentős eredmény. Az előkészítésben és a szervezésben rendszeresen részt vevő munkatársak száma folyamatosan emelkedik, és erre a növekvő látogatottság, valamint a mind összetettebb felkészülést kívánó programok miatt szükség is van. A legnépszerűbbek a meglehetősen eszközigényes jelmez és a kézműves játékok voltak, amelyekhez a munkatársak minimális költséggel, gyakran saját szabadidejükben állították elő a szükséges eszközöket.

Tavasszal önálló sátorban vettünk részt a Múzeumok Majálisán, melyre saját gyermek-programunk – határjárás, oklevélkészítés, könyvkötés – mellett a Magyar Nemzeti Múzeummal közösen is készítettünk egy programrészt. Ehhez a foglalkoztatófüzetet a múzeum munkatársaival közösen állítottunk össze. Júniusban első alkalommal csatlakoztunk a Múzeumok Éjszakájához, ebből az alkalomból kulturális kaszinóval vártuk a látogatókat. A sajtónyilvánosságot az OKM által központilag szervezett kampány biztosította. A Kulturális Örökség Napjai program keretében szeptemberben az épület és az időszak kiállítás bemutatása mellett igen sikeres történelmi játszóházat szerveztünk. Novemberben *Karnyújtásnyira a történelem* című közművelődési programsorozatunk negyedik rendezvényének témája a Haydn Év eseményeihez kapcsolódva az arisztokrácia történelmi szerepe volt. A program lebonyolítását az Apetito Étterem, a Magyar Televízió és a Duna Televízió támogatta, a fővédnöki tisztet herceg Esterházy Antal vállalta.

A tervezett programokon kívül a levéltár és a Magyar Nemzeti Múzeum közötti múzeumpedagógiai együttműködés keretében a *Királylányok messzi földről* című kiállítás részprogramjaként a Magyar Nemzeti Múzeumban négy alkalommal – ebből kétszer a Múzeumok Őszi Fesztiváljához kapcsolódóan – vezettünk elsősorban gyerekeknek szánt foglalkozást. Az év első felében az OKM által meghirdetett Nagy Kult-túra Élmény pályázathoz 16 különböző tartalmú, korosztály szerinti bontásban (az általános és a középiskolás korosztályt egyaránt magába foglaló) felépített modulrendszerű programcsomagot állítottunk össze. A Múzeumok Őszi Fesztiválja rendezvényhez kapcsolódva 8 múzeummal (Iparművészeti Múzeum, Magyar Nemzeti Múzeum, Magyar Nemzeti Galéria, Petőfi Irodalmi Múzeum, Hadtörténeti Múzeum és Intézet, Budapesti Történeti Múzeum, Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeum, MMKM Öntödei Múzeum) szerveztünk közös, de az egyes intézményekben külön-külön is látogatható programokat. A programokon összesen csaknem 800 gyereket fogadtunk.

Az év folyamán négy konferenciát rendeztünk *Anyakönyvek a kutatásban és a közigazgatásban, E-levéltár projekt, A levéltárak helye, szerepe és lehetőségei a közművelődésben és oktatásban, A levéltári iratok és a rendszerváltás* címmel.

A kiállítást és a központi épületet 52 csoportban (2008: 37 csoport; ↑40,57%) 927 fő (2008: 772 fő; ↑20,07%) tekintette meg 25 munkatársunk szakszerű ismertető vezetésével.

Négy alkalommal tartottunk könyvbemutatót saját vagy más kiadók kiadványáról.

Munkatársaink előadóként, levezető elnökként a Magyar Levéltárosok Egyesülete, az Önkormányzati Levéltárak Tanácsa, a Magyar Történelmi Társulat és az önkormányzati levéltárak számos rendezvényén működtek közre. Több munkatársunk töltött be jelentős szakmai közéleti tisztséget. Prof. Dr. Gecsényi Lajos főigazgató az OKM Levéltári Kollégiumának elnöke, az MTA Történettudományi Bizottságának alelnöke, a Történelmi Szemle felelős szerkesztője, az ELTE levéltár szakos záróvizsga-bizottságának és több közalapítvány kuratóriumának tagja; Reisz T. Csaba főigazgató-helyettes és dr. Körmendy Lajos az OKM Levéltári Kollégiumának tagjai; Reisz T. Csaba és Katona Csaba a Magyar Történelmi Társulat választmányának tagjai; Orosz Katalin és Tóth Tiborné a Papír- és Nyomdaipari Műszaki Egyesület vezetőségének tagjai; dr. Ólmosi Zoltán és Katona Csaba az MLE választmányának a tagjai, Katona Csaba a Levéltári Szemle felelős szerkesztője, Ólmosi Zoltán az olvasószerkesztője, Oross András a Fons folyóirat szerkesztőségének, Dr. Németh István az Urbs Várostörténeti Évkönyv szerkesztőségének, Szigetváry Éva a KKDSZ Elnökségének tagja. Gecsényi Lajos, Reisz T. Csaba, Körmendy Lajos, Orosz Katalin részt vesznek az egyetemi levéltáros- és muzeológusképzésben.

X. Könyvtár

A Központi Könyvtár és a Fiókkönyvtár munkatársai a gyűjteményszervezési, bibliográfiai feldolgozó, olvasószolgálati, állományvédelmi feladatokat magas színvonalon látták el. Kiemelt feladatuk a teljes állomány elektronikus katalogizálása, 2009-ben közel 10 ezer új rekord került katalógusba, amely március 1-jétől interneten olvasható. A teljes állomány elektronikus feldolgozottsága év végére 70%.

A könyvtári állomány zömében ajándékként 847 (2008: 697) művel (könyv és folyóirat) 1466 (2008: 1676) kötetben gyarapodott, ami 5937e (2008: 4162e) forint értéket képvisel. Elektronikus adathordozó formájában 78 (2008: 32) mű, 95 (2008: 57) darab érkezett (1317e Ft). A 2008. évi fogyások figyelembevételével az állomány 63 005 (2008: 62 546; 2007: 61 901) műre, 125 707 (2008: 124 338; 2007: 124 021) kötetre, 391 (2008: 316; 2007: 297) elektronikus adathordozóra (553 darab) nőtt. A Corvina-rendszerben üzemelő online katalógusban 9974 (2008: 8018; 2007: 7162; 2006: 6500) rekord készült el az év folyamán, ezzel 47 065 re (2008: 37 091; 2007: 29 073) nőtt a katalógusrekordjainak száma, amely becslés alapján 80 ezer kötet leírását jelenti.

A könyvtár olvasószolgálati forgalmának alakulása:

	2009	2008	2007	2006	2005
Eset	2 535	2 549	2 727	2 904	2 753
Mű	7 451	8 053	7 768	10 256	7 560
Kötet	10 282	11 365	10 704	11 828	10 909

Könyvtárközi kölcsönzés keretében 6 esetben 6 művet kaptunk 7 kötetben, tőlünk 23 esetben kértek 23 művet 26 kötetben. A kiadványcsere-kapcsolatot jelenleg 30 nemzetközi (és 23 szünetelő), továbbá 36 hazai (és 3 szünetelő) partnerrel tartjuk. Nemzetközi csere keretében 59 művet kaptunk 92 kötetben, 750e (2008: 370e; 2007: 510e; 2006: 870e) forint értékben, és a levéltár 25 művet küldött 331 kötetben 466 625 (2008: 220 020; 2007: 415 820; 2006: 295 580; 2005: 1 095 270) forint értékben; belföldi csere keretében 187 művet kaptunk 227 kötetben, 576 280 (2008: 145 080; 2007: 114 840; 2006: 189e; 2005: 233e) forint értékben, és a levéltár 49 művet 433 kötetben 970 e (2008: 98e; 2007: 70e; 2006: 162e; 2005: 143e) forint értékben küldött partnereinek. A nemzetközi csere változatlanul jelentősen járul hozzá a külföldi szakfolyóiratok beszerzéséhez.

XI. Nemzetközi kapcsolatok

Az intézmény a beszámoló évében is folyamatosan jelen volt azokon a nemzetközi szakmai fórumokon, amelyek az együttműködés meghatározó rendezvényeit jelentik.

Az Európai Unió levéltári főigazgatóinak állandó konferenciáján (EBNA) Prágában (április 23–24.) prof. dr. Gecsényi Lajos és Reisz T. Csaba, Lundben (október 13–14.) Reisz T. Csaba főigazgató-helyettes képviselte a levéltárat.

Körmeny Lajos részt vett az Európai Levéltárak Állományvédelmi Hálózata, valamint az Európai Szakértői Csoport (EAG) munkájában. A Hálózat egy újonnan induló kezdeményezés, és az Európai Unió nemzeti levéltárainak biztosít fórumot állományvédelmi kérdésekben. Az első találkozó Helsinkiben volt (szeptember 17–18.), ahol minden résztvevő ismertette az országának levéltári állományvédelmi munkáját, illetve egy választott kérdéstről referátumot tartott. Az EAG tavaly két találkozót tartott, egyet Brüsszelben (Belgium, január 30.), egyet pedig Lundben (Svédország, október 14.).

2009-ben is elvégeztük a szlovák-magyar mikrofilmcsere-egyezménnyel járó feladatokat.

Az alapítása 150. évét ünneplő Erdélyi Múzeum-Egyesület „az Egyesület folyamatos működéséhez nyújtott támogatása” elismeréséül Gróf Mikó Imre-emléklapot és -emléklakettet adományozott prof. dr. Gecsényi Lajosnak, a Magyar Országos Levéltár főigazgatójának. Az elismerést a főigazgató nevében az EME 2009. március 7-én tartott közgyűlésén Kolozsvárott Katona Csaba tanácsos vette át.

Szatucsek Zoltán főosztályvezető részt vett és előadást tartott Prágában, a DLM-fórumon (április 21–22.), illetve hivatalos látogatást tett Bernben, a Svájci Szövetségi Levéltárban (szeptember 8–10.).

Gecsényi Lajos és Katona Csaba május 26–28. között részt vettek a XIII. Szlovák Levéltári Napokon Bajmócban. Rácz György részt vett Brnoban az ICARUS Project megbeszélésén június 15–17. között.

Gecsényi Lajos részt vett Tiranában az Albán Levéltári Főigazgatóság megalapításának 60. évfordulójára rendezett ünnepségen és konferencián (október 8–9.), a Magyar–Szlovák Kormányközi Vegyesbizottság ülésén 2009. október 27-én a szlovákiai Szentpéteren.

Katona Csaba részt vett a boszniai Tuzlában 2009. október 8–9-én az MLE küldötteként Tuzla kanton Levéltára 55. évfordulós ünnepségén, és a 22. alkalommal megrendezett nemzetközi szakmai konferenciáján.

Majtényi György részt vett a Nemzetközi Levéltári Kerekasztal Konferencián (CITRA) Máltán 2009. november 16–20. között.

XII. Képzés és továbbképzés

A Levéltár a közalkalmazotti törvény előírásai és a kulturális szakemberek szervezett továbbképzési rendszeréről szóló miniszteri rendelet alapján támogatta munkatársai továbbképzését.

Egyetemi doktori képzésben összesen 6 fő vett részt (ELTE), doktori szigorlatot 1 fő tett, 9 fő még írja doktori munkáját. Felsőfokú angol szakos képzésben – magánúton – 1 fő, informatikus könyvtáros képzésben 1 fő (diplomát is szerzett), főiskolai képzésben 1 fő, egyetemi vagy más felsőfokú restaurátorképzésben 2 fő vett részt. Levéltári kezelői tanfolyamon 2 fő, könyvtár-asszisztensi tanfolyamon 1 fő vett részt.

Magánérés (angol, olasz, német) nyelvtanfolyamon 6 munkatársunk vett részt.

Klebelsberg Kuno tudományos ösztöndíjjal 1 munkatársunk töltött 1 hónapot külföldi kutatással (Moszkva), Collegium Hungaricum ösztöndíjjal 1 munkatársunk 2 hónapot töltött Bécsben.

Számos munkatársunk vett részt a Magyar Levéltárosok Egyesülete, valamint a megyei levéltárak rendezvényein, többen tartottak előadást.

XIII. Vezetés, ügyvitel

1. A munkarend által megkívánt gyakorisággal megtartottuk a különböző szintű vezetői értekezleteket, osztályértekezleteket. Sor került az összmunkatársi értekezletre is.
2. A jogszabályi előírásoknak megfelelően biztosítottuk az OKM Levéltári Kollégiuma működését, amelynek titkári feladatait dr. Balázsne Paulovkin Györgyi látta el. Dr. Lakos János vezető szakfelügyelőként, dr. Kisasszony Éva szakfelügyelőként működtek.
3. Elkészítettük és közreadtuk a levéltárak éves statisztikai adatszolgáltatását és a közlevéltárak éves gyarapodási jegyzékét, vezettük a levéltárak központi nyilvántartását.
4. A központi postázó kifogástalanul ellátta feladatát.

5. Az intézményi belső műhelyek (nyomda és könyvkötészet) biztosították a levéltári anyag rendezéséhez szükséges borítók elkészítését, az iktató- és mutatókönyvek kötését, a repertóriumok és mutatók nyomtatását és kötését, az oktatási anyagok másolását.
6. A MOL éves ügyiratforgalma 5968 db volt, ami 5,69%-os csökkenést mutat az előző évhez képest (2008:6328; 2007: 6431; 2006: 6783; 2005: 7389; 2004: 6714; 2003: 6143).

Budapest, 2009. március 30.

(Reisz T. Csaba)
főigazgató